

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

науково-методичною радою НМЦ

протокол № 2 від 14.02.2017

завідувач НМЦ _____ О.В. Гусак

Програма
наступності і перспективності
дошкільної і початкової
освітніх ланок

*Програму укладено творчою групою
методистів науково-методичного центру
департаменту й методичних кабінетів
територіальних відділів освіти*

м. Запоріжжя, 2017

Склад укладачів:

Паніна С.С., методист НМЦ департаменту освіти і науки;

Комісар Н.М., методист НМЦ департаменту освіти і науки;

Біюн О.В., методист НМЦ департаменту освіти і науки;

Кременецька Л.В., методист НМЦ департаменту освіти і науки;

Біцюта О.С., методист Дніпровського РМК;

Братковська Н.М., методист Хортицького РМК;

Гавришева А.В., методист Заводського РМК;

Нікітченко Н.В., методист Вознесенівського РМК;

Морозова О.В., методист Комунарського РМК;

Соколенко С.Л., методист Олександрівського РМК;

Тарновська Я.С., методист Шевченківського РМК.

Вступ

Реформаційні процеси, що відбуваються у сучасному освітньому просторі, зумовлюють нагальність розв'язання комплексних соціально-педагогічних завдань. Не повною мірою забезпечена наступність між дошкільною і початковою ланками освіти є однією з основних проблем освіти. У відповідності до чинного законодавства та нормативно-правових документів саме наступність є однією з обов'язкових умов здійснення неперервності здобуття освіти, яка певною мірою має забезпечити єдність, взаємозв'язок та узгодженість мети, змісту, методів, форм навчання й виховання з урахуванням вікових особливостей дітей на суміжних щаблях освіти.

Провідною ідеєю навчально-виховного процесу в навчальних закладах, згідно з Концепцією «Нової української школи», має стати забезпечення безперервності та наступності навчання й виховання; гармонійне поєднання інтересів особистості, суспільства, держави.

Реалізація **принципу безперервності освіти** має починатися з забезпечення наступності **між першими її сходами – дошкільною і початковою ланками**. Забезпечення наступності та взаємодії між дошкільною та початковою освітою утворює простір для реалізації в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу і початкової школи єдиної, динамічної та перспективної системи, спрямованої на розвиток, виховання і навчання старших дошкільників і молодших школярів. Саме тому сучасні тенденції розвитку дошкільної і початкової ланок освіти мають багато спільного, зокрема передбачають орієнтацію на особливості дитини, створення сприятливих умов для формування у неї належної спрямованості, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує, конструктивних мотивів поведінки, нахилів, потреб характеру, пізнавальних, психічних процесів тощо.

У Базовому компоненті дошкільної освіти та Державному стандарті початкової загальної освіти **визнається пріоритетність компетентнісного підходу до розв'язання основних завдань дошкільної та початкової ланок освіти**. Ці документи покликані забезпечити поетапне становлення дитячої особистості, її фізичний, пізнавальний, соціальний, естетичний розвиток, набуття нею певного практичного досвіду, необхідного для використання у майбутньому житті.

Науково-методичним центром департаменту освіти і науки Запорізької міської ради протягом 2013 – 2016 років було реалізовано міську Програму перспективності та наступності між дошкільною та початковою ланками освіти на 2013 – 2016 роки.

За результатами реалізації міської Програми 2013 – 2016 років визначено певні резерви:

- приведення викладання навчального матеріалу у відповідність до рівня навчальних можливостей дітей;
- забезпечення більш тісної взаємодії усіх учасників єдиного освітнього простору дитини на етапі переходу її від дошкільної до початкової ланки освіти;
- вивчення та запровадження нових освітніх технологій;
- впровадження системи роботи з батьками у навчальному закладі.

Науково-методичною радою НМЦ було прийнято рішення від 19.04.2016 р. (протокол № 4) про розробку нової міської Програми перспективності та наступності між дошкільною та початковою ланками освіти на 2017 – 2020 р., яка буде спрямована на вирішення завдань нових Держстандартів дошкільної та початкової освіти, подолання резервів, визначених за результатами реалізації попередньої міської Програми.

Розроблена нова міська Програма спрямована на вирішення завдань нових Державних стандартів дошкільної та початкової освіти, подолання резервів, визначених за результатами реалізації попередньої міської Програми.

Програму розроблено в удосконаленому варіанті, що зберігає підходи до формування змісту попередньої міської Програми, але на більш високому рівні та сприяє розвитку напрямків діяльності, започаткованих у попередній міській Програмі.

Реалізацію змісту нової Програми розраховано на 3 роки.

Терміни, використані у контексті Програми, мають наступне тлумачення:

(за В. Давидовим, В. Кудрявцевим)

Наступність – це принцип, покладений в основу безперервної освіти.

Тому під поняттям ***наступність*** слід розуміти плавний, безболісний перехід дитини від одного етапу розвитку до наступного, від однієї сходинки освіти до більш досконалої, що передбачає взаємозв'язки та взаємодоповнення послідовних підсистем безперервної освіти.

Перспективність - передбачення майбутнього розвитку дитини.

Безперервність освіти - зв'язок, узгодженість та перспективність всіх компонентів системи (цілей, завдань, змісту, методів, засобів, форм організації виховання та навчання) на кожному ступені освіти для забезпечення наступності у розвитку дитини.

Мета програми: забезпечення **планомірної, цілеспрямованої та безперервної компетентнісної освіти дитини старшого дошкільного та молодшого шкільного віку.**

Завдання програми:

- координація діяльності усіх підрозділів освітньої системи щодо створення єдиного освітнього простору дитини на етапі її переходу від дошкільної до початкової ланки освіти;
- методична та психологічна підтримка діяльності освітніх закладів міста щодо вирішення завдань нових Державних стандартів початкової та дошкільної освіти в умовах наступності між дошкільною та початковою освітніми ланками;
- реалізація психолого-педагогічних функцій наступності в умовах гуманізації та індивідуалізації освіти;
- підвищення професійної компетентності педагогів, які працюють в умовах наступності;

- широке використання медіаосвіти у дошкільних навчальних закладах та у початковій школі для вирішення завдань перспективності та наступності освітніх ланок;
- особистісна орієнтація дошкільної та початкової освіти з оптимальним врахуванням освітніх потреб кожної окремої дитини;
- сприяння успішній адаптації першокласника до шкільного життя;
- збереження фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я дитини старшого дошкільного віку;
- забезпечення освіти батьків у галузі навчання, розвитку та виховання дітей на етапі переходу від дошкільної до початкової ланки освіти;
- вдосконалення оновлених підходів до управління навчально-виховним процесом в умовах наступності між дошкільною та початковою ланками освіти.

Очікувані результати:

- зняття суперечок між провідними лініями навчання та виховання суміжних вікових етапів, що визначають успіх всього подальшого гармонійного розвитку;
- проектування моделі цілісного освітнього простору на перехідному етапі від дошкільного навчального закладу до школи;
- створення умов, необхідних для реалізації єдиної лінії загального розвитку дитини на суміжних етапах освіти.
- забезпечення досконалого, комфортного єдиного освітнього простору дитини на етапі переходу від дошкільної до початкової ланки освіти;
- тісна взаємодія усіх підрозділів освітньої системи в умовах реалізації нових Державних стандартів дошкільної та початкової освіти;
- підвищення професійної компетентності вихователів ДНЗ та вчителів початкових класів, які працюють в умовах наступності між дошкільною та початковою ланками освіти, рівня оволодіння ними новими освітніми технологіями;
- комплексний підхід до управління навчально-виховним процесом в умовах збереження наступності між дошкільною та початковою освітніми ланками.